

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Ondernemen en Innovatie**
Directie Ondernemen

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door
mevr. mr. J. Bergman

T 070 379

F 070 379 7841

j.bergman@minez.nl

Datum 2 december 2009

Betreft JSF Afdrachtpercentage

Ons kenmerk
OI/O / 9218701

In antwoord op de vragen van het lid Van Velzen met betrekking tot de JSF business case en het daaruit voortvloeiende afdrachtpercentage voor de luchtvaartindustrie kan ik u mede namens de Staatssecretaris van Defensie het volgende mededelen.

Bij de herberekening van de JSF Businesscase op 1 juli 2008 is het verschil tussen deelname aan de ontwikkeling van de JSF en het kopen van de plank, zoals nader gedefinieerd in de Medefinancieringsovereenkomst (MFO), door de Staat berekend op € 308 miljoen (Prijspeil 2001, netto contante waarde). Na bezwaar van de Luchtvaartindustrie tegen de berekeningswijze heeft de Staat dit verschil (het "Tekort") op 28 november 2008 vervolgens vastgesteld op € 302 miljoen. Dit Tekort komt overeen met een afdrachtpercentage van 10,1. In 2002 was het Tekort nog gecijferd op € 191 miljoen, met een afdrachtpercentage van 3,5.

De Luchtvaartindustrie heeft op 15 december 2008 een arbitrageprocedure aangespannen, waarin zij heeft gevorderd dat het afdrachtpercentage op nul gesteld zou worden. Bij gedeeltelijk eindvonnis van 25 juni 2009 heeft het Scheidsgerecht het Tekort op € 157,1 miljoen (prijspeil 2001, NCW) vastgesteld. Afgezet tegen de daarnaast in opdracht van het Scheidsgerecht opnieuw berekende omzet heeft het Scheidsgerecht op vrijdag 27 november 2009 het afdrachtpercentage vastgesteld op 4,49.

De wijze waarop het Scheidsgerecht het Tekort van € 157,1 miljoen heeft vastgesteld staat in het gedeeltelijk arbitraal eindvonnis van 25 juni 2009. Dit is u op 30 juni 2009 lopende de arbitrage vertrouwelijk ter inzage gegeven (Kamerstuk 26 488, nr. 190). Het Scheidsgerecht heeft bepaald dat voor de SDD-bijdragen van de Staat tot de herijking van juli 2008 niet de werkelijk betaalde dollarkoers van € 1,05587 op basis van het termijnvalutacontract moet worden gehanteerd, maar een gewogen gemiddelde dollarkoers van € 0,8239. Dat had tot gevolg dat het Tekort met € 145 miljoen is verlaagd. Het Scheidsgerecht wijst in het vonnis op een voordeel voor de belastingbetaler van Nederlandse deelname aan de ontwikkelingsfase van de JSF dat los staat van de berekening van de business case. Als gevolg van het feit dat Nederland als partnerland kan participeren in de IOT&E fase en derhalve geen eigen testfase hoeft uit te voeren kan het een bedrag aan meerkosten voor een nationaal

testprogramma van ongeveer € 200 miljoen (nominaal bedrag) besparen (gemeld aan uw Kamer op 29 februari 2008, Kamerstuk 26 488 nr. 65). Daarvan overweegt het Scheidsgerecht dat dit voordeel geen onderdeel is van de business case en voor de berekening van het Tekort niet relevant is, maar dat het wel "een uit de deelname aan de SDD-fase voortvloeiend voordeel is dat de overheidsfinanciën - of in de termen van de in 2002 gegeven toelichtingen: de belastingbetaler - ten goede komt".

Ik wijs er ten slotte op dat de deelname aan de SDD-fase voordelen voor de belastingbetaler oplevert die door partijen bewust niet zijn meegenomen in de business case. Te denken valt aan het vermijden van zogenaamde compensatiekosten. Normaal worden bij Nederlandse opdrachten aan een buitenlandse leverancier compensatie-orders voor de Nederlandse industrie ter waarde van de opdrachtsom bedongen. Eventuele kosten die die buitenlandse leveranciers maken om een pakket met compensatieorders te realiseren worden veelal doorberekend naar de klant. Bij de Nederlandse participatie in de JSF is dit niet aan de orde. Voor de aanschaf van de JSF is het daaruit resulterende compensatiekosten-voordeel te becijferen op ongeveer € 100 miljoen (nominaal bedrag).

De contante waarde van deze twee voordelen komt in prijspeil 2001 uit in de orde van grootte van ongeveer €150 miljoen. De hiervoor genoemde verlaging van het Tekort in de business case met € 145 miljoen moet derhalve mede tegen deze achtergrond worden beschouwd.

(w.g.) Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economische Zaken